

WR

WEALTHREPORT2018

J&T BANKA

J&T BANKA WEALTH REPORT 2018

Unikátny výskum o správaní, názoroch a o zámeroch slovenských a českých dolárových milionárov, ktorý iniciovala **J&T Banka**, expert na investície a na správanie majetných a náročných ľudí.

VITAJTE VO SVETE MILIONÁROV

Vitajte v dnešnom svete financií. Úrokové sadzby v ňom sú na minimách, a tak rekordné množstvo peňazí čaká na príležitosť zhodnotiť sa.

Ako sa slovenskí a českí dolároví milionári stavajú k tejto výzve? Kde vidia najväčšie príležitosti zhodnotenia peňazí a naopak, čo môže ich majetok ohroziť? Ako sa chystajú na jeho odovzdanie ďalším generáciám? Zaujíma ich spoločnosť a komunita okolo nich alebo sa venujú len svojmu biznisu?

Odpovede nielen na tieto otázky prináša unikátna štúdia správania sa dolárových milionárov J&T Wealth Report. Naša banka ju na Slovensku prináša už siedmykrát.

Slovákovi pomáhame spravovať a zhodnocovať ich majetok už 12 rokov. Ako expert na investície sme hrdí, že môžeme spolupracovať s úspešnými ľuďmi a že sme ich partnerom, ktorému dôverujú.

Práve poznanie ich myslenia, správania a potrieb považujeme za základ dlhodobého vzťahu medzi našou bankou a našimi partnermi – klientmi.

Prijmite pozvanie do sveta úspešných.

ANNA MACALÁKOVÁ
riaditeľka J&T Banka Slovensko

DOLÁROVÝ MILIONÁR V KOCKE

Najzaujímavejšie zhodnotenie očakáva od stavebných pozemkov, korporátnych dlhopisov, akcií zahraničných firiem či od startupov.

Potešenie z dobre zarobených peňazí a zaistenie osôb, ktoré od neho závisia, ho poháňa v snahe o rast majetku.

Od štátu žiada uprednostnenie zvýšenia výdavkov na vzdelanie, vedu a na výskum pred zvýšením výdavkov na obranu.

Odkláňa sa od čisto konzervatívneho portfólia a čoraz viac sa otvára riziku a reálnym investíciám na finančných trhoch.

Domácu ekonomickú situáciu hodnotí najlepšie za posledných šesť rokov a pozitívne ju vníma aj pre svoje investície.

Požaduje tiež garantovať miesto v materských školách, privítal by aj spoplatnenie vysokoškolského štúdia, ak by to malo obmedziť straty plynúce z jeho neefektívneho poskytovania „zadarmo“ a zvýšiť motiváciu, aby k nemu študenti pristupovali zodpovednejšie.

Najväčším zdrojom rastu jeho bohatstva je príjem z podnikania. V porovnaní so svetom sú tak naši bohatí stále vo fáze kumulácie majetku.

Za najväznejšie hrozby pre spoločnosť považuje ťažkú vymáhateľnosť práva a prietahy v súdnych konaniach, nízku úroveň slovenského školstva a nízke výdavky na vedu a na výskum, rastúcu byrokraciu, administratívu a požiadavky štátu na podnikanie či nízku efektivitu verejných inštitúcií a služieb.

Trápi ho, ako dať svojim deťom dobrú príležitosť na úspech, ale nedať im príliš, aby sa tiež museli snažiť, a ako ich naučiť pokore a rešpektu.

Emočné, zberateľské aktíva ho lákajú čoraz viac. V oblube sú najmä umenie, známky, mince a hodinky. Do popredia sa pomaly dostávajú aj veterány.

Znepokojuje ho tiež korupcia, klientelizmus a rodinkárstvo, nejasné a nestále pravidlá štátu na podnikanie či úroveň dopravnej infraštruktúry.

Uvedomuje si, že skôr či neskôr bude musieť riešiť otázku odovzdania majetku, ale v tejto chvíli ju nepovažuje za naliehavú.

AKO DOLÁROVÝ MILIONÁR VYZERÁ

Jednoducho dá sa povedať, že dolároví milionári nám zasa o rok zostarli. Priemerne majú 51 rokov, ide stále viac o mužov ako o ženy, o vysokoškolákov a o majiteľov firiem. Hlavným zdrojom ich príjmov je stále podnikanie.

ČAS JE NEÚPROSNÝ AJ MEDZI MILIONÁRMÍ

Slovenskí dolároví milionári majú v priemere 51 rokov, českí o dva roky viac. Vo veku od 50 do 60 rokov je na Slovensku 25 % bohatých (v Česku 33 %). Starších ako šesťdesiat rokov je medzi dolárovými milionármi zhodne v oboch krajinách 25 %. Mladých do 40 rokov je na Slovensku 11 %, v Česku 7 %. V rozmedzí 40–49 rokov veku je na Slovensku 30 % a v Česku 24 % dolárových milionárov.

Svetoví milionári sú v priemere o čosi starší ako tí slovenskí a českí. Svetový milionár má podľa prieskumu Wealth X World Ultra až takmer 61 rokov. Tento jav je pochopiteľný vzhľadom na politicko-ekonomický vývoj v Československu pred rokom 1989, keď súkromné podnikanie a s ním spojené bohatnutie bolo de facto zakázané.

GENTLEMEN ONLY

Svet slovenských aj českých dolárových milionárov je svetom mužov. Na Slovensku tvoria muži 91 % dolárových milionárov, v Česku 92 %. Na Slovensku sa medziročne počet žien v tomto svete zvýšil o 3 percentuálne body na celých 9 %. V Česku je medzi dolárovými milionármi len 5 % žien. Hoci na celom svete medzi bohatými výrazne prevažujú muži, medzi bohatými je u nás aj v Česku viac mužov, než býva zvykom v zahraničí. Tam sa zastúpenie žien odhaduje na asi 13 percent podľa Wealth X World Ultra Wealth Reportu 2018.

Úlohu zohráva pôvod majetku. Zatiaľ čo vo svete sú bohatí často príslušníkmi druhej, tretej, ale aj ďalšej generácie bohatej rodiny, u nás sa formuje zatiaľ len tá prvá. Ženy medzi bohatými figurujú skôr z viacgeneračného pohľadu ako tie, ktoré bohatstvo udržujú a odovzdávajú ho ďalej. Menej často sú tými, ktoré prežili podnikateľský úspech a vstúpili medzi bohatých.

VLASTNÁ FIRMA HRÁ PRÍM

Hlavným zdrojom príjmu slovenských a českých a milionárov je aj naďalej podnikanie. V tomto sa zhodujeme so svetovým trendom, keď príjem z biznisu je zdrojom bohatstva až pre 67 % svetových milionárov. Nie je tak prekvapujúce, že najviac dolárových milionárov aktuálne zastáva post majiteľa či konateľa firmy (v SR 55 %, v ČR 51 %) alebo samostatne zárobkovo činné osoby (7 % v SR, 9 % v ČR). Pribúdajúci vek dolárových milionárov sa začína prejavovať tiež v zastávaných funkciách. Celých 14 % českých a 7 % slovenských bohatých je vo funkcii člena dozornej rady alebo predstavenstva, čo môže v mnohých prípadoch súvisieť s odovzdaním žezla nástupcom a s ponechaním si len kontrolnej roly vo vybudovaných impériách. V penzii je 15 % slovenských a 9 % českých dolárových milionárov. Zamestnancom na vedúcom poste sú 4 % bohatých Slovákov (11 % v ČR), post špecialistu zastáva 7 % slovenských bohatých (2 % v ČR).

DOLÁROVÍ MILIONÁŘI VO SVĚTE INVESTÍCIÍ

NAJZAUJÍMAVEJŠIE ZHODNOTENIE

Slovenskí dolároví milionári veria z hľadiska výnosu najviac stavebným pozemkóm (35 %), korporátnym dlhopisom (32 %) či akciám zahraničných firiem (31 %). K stáliciam, čo sa týka najzaujímavejšieho zhodnotenia, u slovenských dolárových milionárov patria alternatívne investície (24 %), zmenky (13 %) či iné nehnuteľnosti (12 %). Najväčší posun vo vnímaní najzaujímavejšieho výnosu zažili u nich startupy, keď medziročne vzrástli o desať percentuálnych bodov a dosiahli výšku 25 %, čo je návrat na úroveň pred roka 2017.

Naproti tomu, českí dolároví milionári očakávajú najzaujímavejšie zhodnotenie pri stavebných pozemkoch (39 %), startupoch (35 %) či pri rezidenčných nehnuteľnostiach (29 %). Stálicami sú akcie zahraničných firiem (20 %), korporátne dlhopisy (16 %), zmenky (11 %) či podielové fondy (5 %). Medziročne si u českých bohatých o niečo polepšili akcie českých firiem (9 %). Najväčší skok však v Česku zaznamenali zberateľské aktíva, ktoré sa medziročne zdvojnásobili a dosiahli výšku 20 %.

? Od ktorých typov investícií je možné v súčasnej dobe očakávať najzaujímavejšie zhodnotenie (%)?

NAJZAUJÍMAVEJŠIE INVESTÍCIE (2018) – POROVNANIE ČR VS. SR

* investície do zahraničných firiem | ** obrazy, umelecké predmety, šperky, veterány, mince, poštové známky, hodinky a pod. | *** kancelárie, objekty pre priemysel, obchod a pod.

NEHNUTELNOSTI PRIŤAHUJÚ

Tendenciu pokračovať v raste majú vo všeobecnosti nehnuteľnosti. Najmä stavebné pozemky sú už niekoľko rokov po sebe stálicou, pri ktorej očakávajú dolároví milionári najzaujímavejšie zhodnotenie (35 % v SR, 39 % v ČR). Je to dané aj tým, že všeobecne tak na Slovensku, ako aj v Česku, najmä čo sa týka regiónu Bratislavy a Prahy, je stavebných pozemkov málo, tie voľné tak investori veľmi radi a rýchlo skupujú. Na Slovensku majú rezidenčné nehnuteľnosti neustále vzrastajúcu popularitu, 20 % slovenských dolárových milionárov im prisudzuje najzaujímavejšie zhodnotenie (oproti roku 2017 ide o nárast o 5 percentuálnych bodov). V Česku síce rezidenčné nehnuteľnosti oproti vlaňajšku zoslabli, ale aj tak pri nich 29 % dolárových milionárov očakáva najzaujímavejšie zhodnotenie. Dôveru v rezidenčné nehnuteľnosti zvyšuje aj celkový ekonomický rozmach a silný dopyt po bývaní pri dynamicky rastúcich platoch a nízkych úrokových

sadzbách. Práve dlhé obdobie nulových či záporných úrokových sadzieb vedie investorov k hľadaniu niečoho, čo uchová hodnoty v reálnych aktívach, a tým sú práve nehnuteľnosti alebo rôzne alternatívne investície. Kapitulu nehnuteľností možno uzatvoriť investíciou do iných nehnuteľností, pri ktorých očakáva najzaujímavejší výnos 20 % českých a 12 % slovenských milionárov. Najväčší medziročný pokles zaznamenala v očakávaní najzaujímavejšieho výnosu poľnohospodárska pôda. Na Slovensku medziročne poklesla o dva percentuálne body na 19 %, v Česku o desať percentuálnych bodov na 18 %. Tento prepád je spôsobený nielen vyššou cenou oproti minulosti, ale aj faktom, že veľa jej je už skúpenej a ide teda skôr o „paberkovanie“ menších polí. Svoj diel na prepade nesie aj respondentmi vnímaný tlak veľkých oligarchických zoskupení, ktoré v oblasti poľnohospodárstva pôsobia a ovplyvňujú dianie v tomto sektore.

PODNIKANIE AKO INVESTÍCIA

Nedá sa zaprieť, že väčšina našich dolárových milionárov sú podnikatelia telom aj dušou. Do podnikania, teda nielen do toho svojho, veľmi radi investujú, a to či už prostredníctvom akcií, dlhopisov alebo podporou začínajúcich firiem. Najmä na Slovensku k investíciám, predovšetkým do dlhopisov, prístupujú ako k možnosti investovať do reálnych lokálnych firiem a projektov. Hoci dlhopisy sú oproti akciám viac konzervatívne, je tu badateľný medziročný posun k skutočným investíciám. Pri startupoch najzaujímavejšie zhodnotenie očakáva 25 % slovenských a 35 % českých dolárových milionárov. Vnímajú síce riziko týchto investícií a vedia, že nie každý nápad vyjde, ale táto forma investície im ponúka oveľa viac ako len zhodnotenie peňazí. Uplatňujú tu svoje skúsenosti a postavenie. Mnohí z nich tak v začínajúcich firmách pôsobia ako „mentor“. Možno aj tento rozmer pomohol zaujímavému ročnému posunu v očakávaní (v SR +10 percentuálnych bodov, v ČR +8 percentuálnych bodov,).

TECHNOLOGICKÝ POSUN A POHĽAD Z VÄČŠEJ PERSPEKTÍVY

Čoraz viac dolárových milionárov očakáva zaujímavý výnos aj pri kryptomenách. Zdalo by sa, že za zvýšeným záujmom o kryptomeny môže stáť ich vysoká medializácia, najmä bitcoinu. Dolároví milionári však nepatria k tým, čo by podliehali mediálnemu tlaku a trendom. Už v roku 2013 dve percentá slovenských a českých dolárových milionárov prisudzovali kryptomenám zaujímavé zhodnotenie. V kryptomenách sa teda pohybujú od začiatku. Za investíciou vidia nielen samotnú kryptomenu, ale aj technológie potrebné na jej existenciu. Zaujímavý výnos pri kryptomenách tak teraz očakáva 11 % slovenských a 8 % českých bohatých. Zaujímavý pohľad na investičné trendy prináša porovnanie v horizonte uplynulých piatich rokov. Čoraz viac českých dolárových milionárov verí výhodnosti investícií do stavebných pozemkov (+11 percentuálnych bodov), rezidenčných nehnuteľností (+10 percentuálnych bodov) a do iných nehnuteľností (+13 percentuálnych bodov).

Zatiaľ čo v roku 2014 očakávalo zaujímavé zhodnotenie pri poľnohospodárskej pôde 31 % českých bohatých, tento rok je to o 13 percentuálnych bodov menej, pri porovnaní s rokom 2016 až o neuveriteľných 23 percentuálnych bodov menej.

Podobný trend je pozorovateľný tiež na Slovensku, kde výhodnosti investícií do stavebných pozemkov verí o 17 percentuálnych bodov viac dolárových milionárov ako pred rokom. Aj u nás sa poľnohospodárska pôda prepadla v očakávaniach o polovicu na rovných 19 % oproti svojmu maximu v roku 2014. V Česku je badateľný tiež už spomínaný investičný rozmer podnikania. Počas štyroch rokov si startupy z hľadiska zaujímavosti investícií polepšili u českých dolárových milionárov o rovných 14 percentuálnych bodov, rovnako aj akcie českých firiem, ktoré vzrástli o 7 percentuálnych bodov oproti roku 2014. Na Slovensku očakáva najzaujímavejšie zhodnotenie pri startupoch až 25 % bohatých, zatiaľ čo minulý rok to bolo ešte len 15 %.

? Od ktorých typov investícií je možné v súčasnej dobe očakávať najzaujímavejšie zhodnotenie (%)?

NAJZAUJÍMAVEJŠIE INVESTÍCIE (2013–2018)

	ČR	2018	SR	ČR	2017	SR	ČR	2016	SR	ČR	2015	SR	ČR	2014	SR	ČR	2013	SR
Stavebné pozemky		39	35		38	18		34	25		26	11		28	20		35	15
Startupy*		35	25		27	15		26	27		23	25		21	20		×	×
Rezidenčné nehnuteľnosti		29	20		33	15		23	16		22	8		18	20		11	11
Akcie zahraničných firiem		20	31		18	32		18	22		25	31		24	23		×	×
Zberateľské aktíva**		20	24		10	24		18	23		17	16		12	11		×	×
Iné nehnuteľnosti***		20	12		15	11		11	11		13	13		7	9		7	9
Poľnohospodárska pôda		18	19		28	21		41	18		34	15		31	38		31	29
Korporátne dlhopisy		16	32		17	21		10	22		9	21		14	25		23	22
Zmenky		11	13		10	17		12	15		13	22		10	14		14	18
Akcie CZ/SK firiem		9	4		6	1		3	3		4	1		2	2		4	7
Kryptomena, bitcoin		8	11		3	1		1	<1		2	1		2	2		×	×
Komodity		8	7		5	4		9	15		12	7		7	7		17	11
Obchody s menami		5	11		7	11		4	8		12	12		6	9		10	22
Zlato		5	6		7	10		16	18		3	9		7	11		11	15
Podielové fondy		5	11		5	15		3	9		7	13		5	2		3	6
Štátne dlhopisy		2	4		2	3		3	5		4	8		6	9		7	7
Drahé kovy, drahokamy		2	4		3	8		3	4		5	6		5	5		9	6
Termínované vklady		2	1		2	3		1	5		1	4		1	4		6	11

* investície do zahraničných firiem | ** obrazy, umelecké predmety, šperky, veterány, mince, poštové známky, hodinky a pod. | *** kancelárie, objekty pre priemysel, obchod a pod.

STÁLE BADATELNÝ KONZERVATIZMUS

Na prvý pohľad to vyzerá, že portfóliá slovenských a českých dolárových milionárov sú stále rovnaké, aj tento rok v nich prevažujú konzervatívne nástroje (51 % v SR, 45 % v ČR). Pri porovnaní zloženia portfólia po dvoch rokoch (teda medzi rokmi 2016 a 2018) vidíme nepatrné zníženie konzervatívnych inštrumentov v prospech tých viac rizikových (-8 percentuálnych bodov v SR, -3 percentuálne body v ČR).

Vidno, že slovenskí a českí dolároví milionári sú si myslieť blízki, zloženie ich portfólia je totiž takmer totožné. Česi majú oproti Slovákom viac zastúpené akcie (+3 %) Slováci majú pomerne viac zastúpené dlhopisy (+7 %). Zhodne vychádza pomer hotovosti.

Pokiaľ ide o zahraničné investície, v Česku expozícia voči zahraničiu klesla (-5 percentuálnych bodov). Len 15 % investičného portfólia majú priemerne českí bohatí

mimo svojej krajiny. Naopak, na Slovensku expozícia voči zahraničiu vzrástla. Celých 35 % investičného portfólia majú Slováci v zahraničí (+5 percentuálnych bodov medziročne), pričom 23 % zo zahraničných investícií je mimo Česka, kde sa nachádza len 12 % slovenských zahraničných investícií.

Investičné portfólio slovenských a českých milionárov je v porovnaní so zahraničnými konzervatívnejšie. Expozícia voči akciám je zhruba o polovicu nižšia v porovnaní so svetom (Capgemini World Wealth Report 2018), kde dosahuje 30 % investičného majetku. Je to historický pozostatok negatívnej investičnej nálady v minulom režime, keď počas štyroch dekád neexistovala tradícia investovania. Na Slovensku majú ľudia napríklad v pamäti negatívne skúsenosti s privatizáciou, ktorá podkopala dôveru k rizikovejším investíciám. Investičným náladám na Slovensku

nepraje ani to, že bratislavská burza nefunguje tak, ako by sme si priali. Navyše, slovenskí aj českí investori, ktorí sa odvážili investovať, sa popálili na dot.com bubline či na stratách po roku 2008.

Na druhej strane v ostatných rokoch investičný apetít v česko-slovenskom priestore rastie, keď dlhopisové aktíva tvoria najväčšiu časť portfólií bohatých Slovákov a Čechov, kde expozícia milionárov pod Tatrami voči nim je dokonca dvojnásobná oproti svetu.

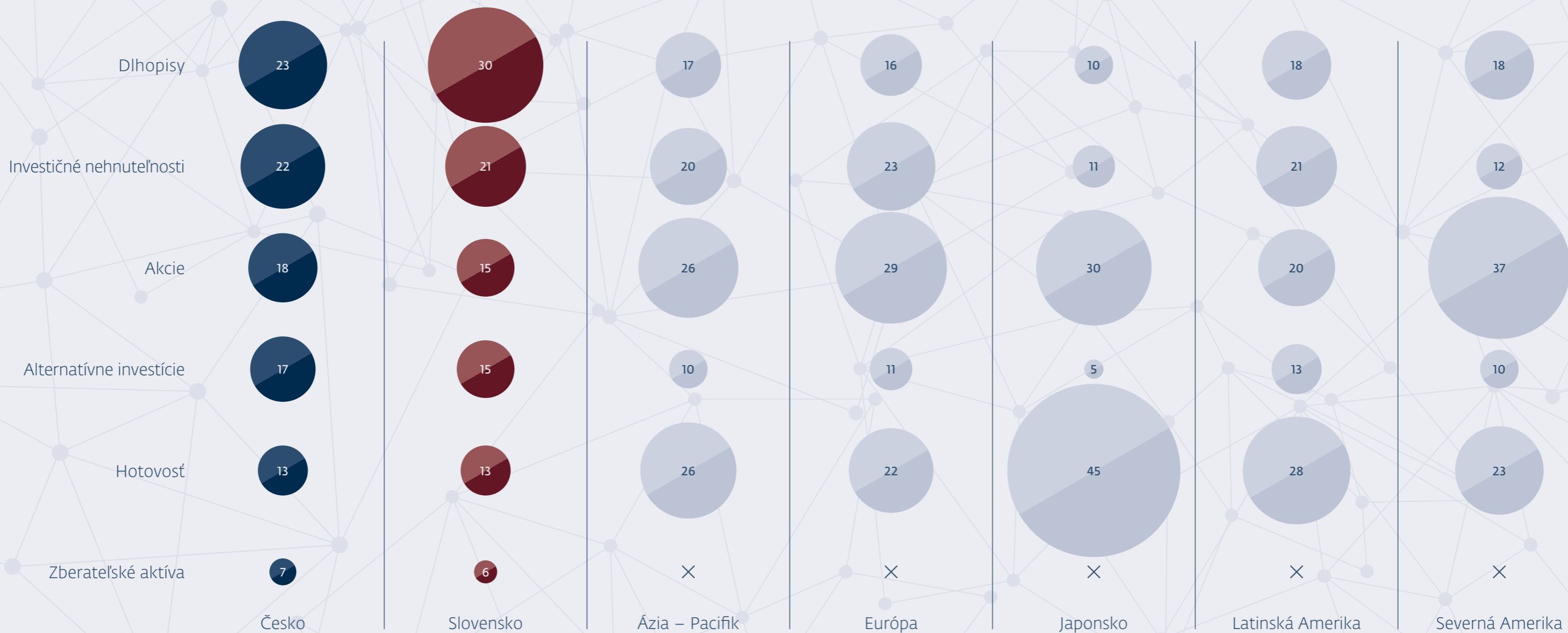
Stojí za tým predovšetkým atraktívny potenciál, ktorí vidia v lokálnych podnikových dlhopisoch, kde je možnosť dosiahnuť zaujímavé výnosy pri relatívne nízkom podstupovanom riziku a pri nízkej volatilitate ich cien.

Myslíme si, že za tým stojí aj lokálpatriotizmus, keď investori môžu investovať do projektov, ktoré majú stále na očiach, a zároveň tým

podporujú aj domácu ekonomiku. Slovenskí a českí dolároví milionári majú zhruba rovnaký, päťtinový podiel nehnuteľností v portfóliu, ako je svetový priemer. Lenže kým vo svete sú nehnuteľnosti vnímané skôr ako konzervatívnejšia investícia, u nás ich milionári kupujú s cieľom kapitálového zhodnotenia a nie pravidelného príjmu z prenájmu.

? Keď sa pozriete na vaše investičné portfólio ako celok, akú časť z neho tvorí... (%)?

SKLADBA INVESTIČNÉHO PORTFÓLIA MILIONÁROV

Percentá nemusia tvoriť súčet 100 %, pretože sú zaokrúhlené na najbližšie celé percento. Pre medzinárodné porovnanie boli za svet použité dáta Capgemini Financial Services Analysis 2018.

FORMOVANIE BOHATSTVA

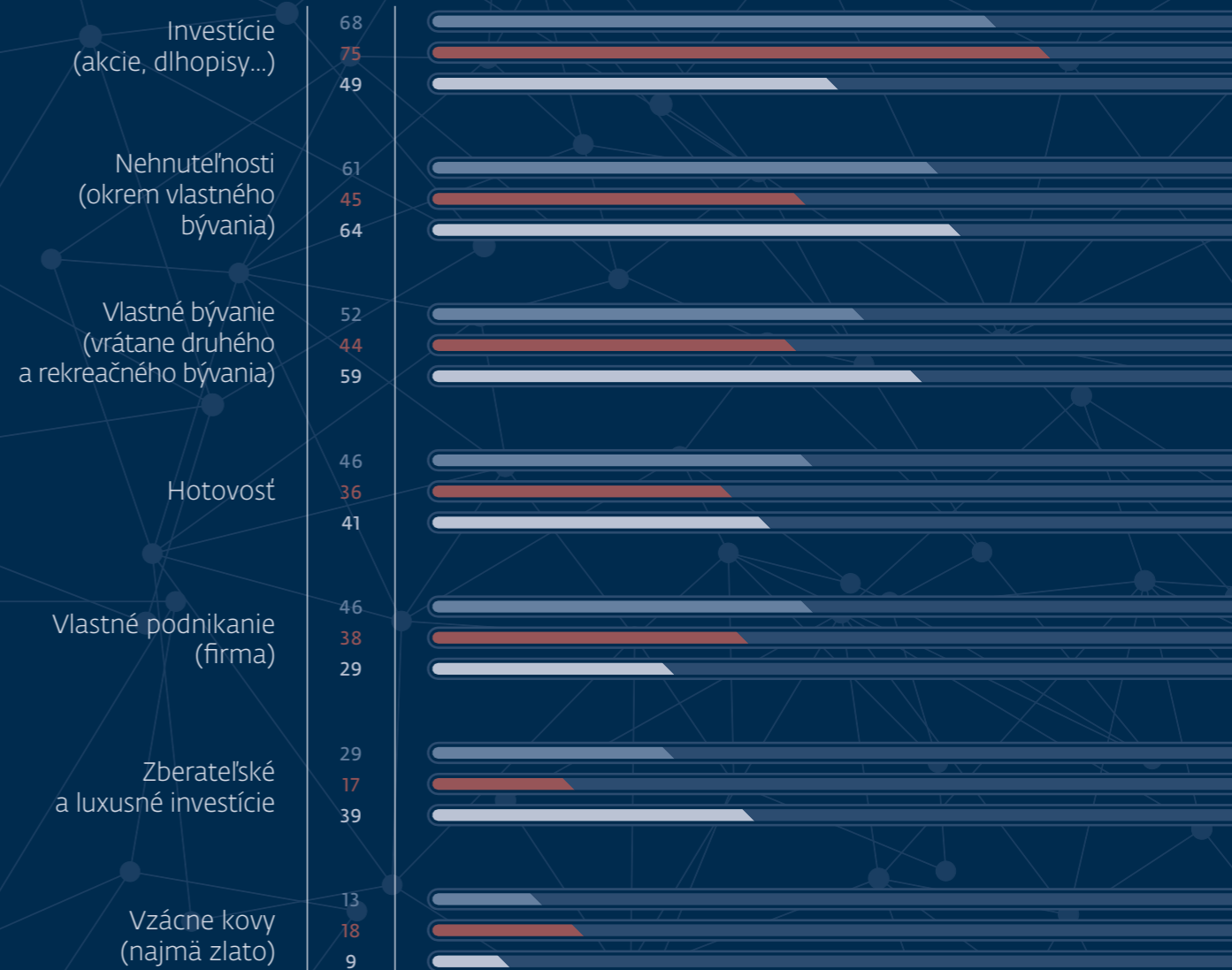
V porovnaní so svetom sa na Slovensku a v Česku objavili prví milionári až po páde komunistického režimu, čo má za následok, že u nás sú milionári jednak mladší a jednak ide o prvú generáciu milionárov, ktorí zbohatli až s možnosťou súkromného podnikania, zatiaľ čo vo svete je tradícia bohatých rodín už viacgeneračná. Preto nie je prekvapením, že najväčším zdrojom príjmov pre ich investičné portfólio je príjem z podnikania (56 % v SR, 60 % v ČR), na Slovensku nasledovaný dlhopismi (13 %), investičnými nehnuteľnosťami (10 %) a akciami (9 %). Alternatívne investície boli hlavným zdrojom rastu portfólia iba pre 6 % slovenských dolárových milionárov. V Česku druhú priečku obsadili investičné nehnuteľnosti (14 %), potom akcie (12 %), alternatívne investície (10 %) a dlhopisy (9 %). Ak sa pozrieme na vývoj aktív za posledných 10 rokov, aj tu je badateľný rozdiel od medzinárodného prístupu. Naši bohatí už prístupujú k peniazom, skrátka, inak – viac inklinujú

k investovaniu. Pri investíciách konečne opúšťajú konzervatívny prístup a posúvajú sa nielen k finančným (akcie, dlhopisy), ale aj k reálnym investíciám (napríklad nehnuteľnosti), celkové portfólio je však stále skôr konzervatívne. V porovnaní so všeobecnou populáciou sú ochotní podstupovať výrazne vyššie riziko. Vysoké investície do vlastného bývania možno u bohatých spojiť so svetobežníctvom, teda s vlastníctvom domov a bytov v niekoľkých regiónoch a krajinách.

Investičným prístupom sa 21 % slovenských a 28 % českých a dolárových milionárov snaží byť nad trhovým priemerom. Oproti Európanom sú teda viac draví (17 %). S trhom porovnateľnými výnosmi je spokojných zhodne 31 % slovenských a európskych a 21 % českých bohatých. Štvrtina českých a európskych bohatých je spokojná, ak ich investície dosahujú ich osobné ciele, bez potreby porovnávať sa s trhom.

? Ako sa za posledných 10 rokov zmenil podiel týchto aktív vo vašom finančnom majetku?

ZMENA PODIELU AKTÍV (%) ČR VS. SR VS. EURÓPA

Pre medzinárodné porovnanie boli za Európu využité dáta z prieskumu Knight Frank 2016.

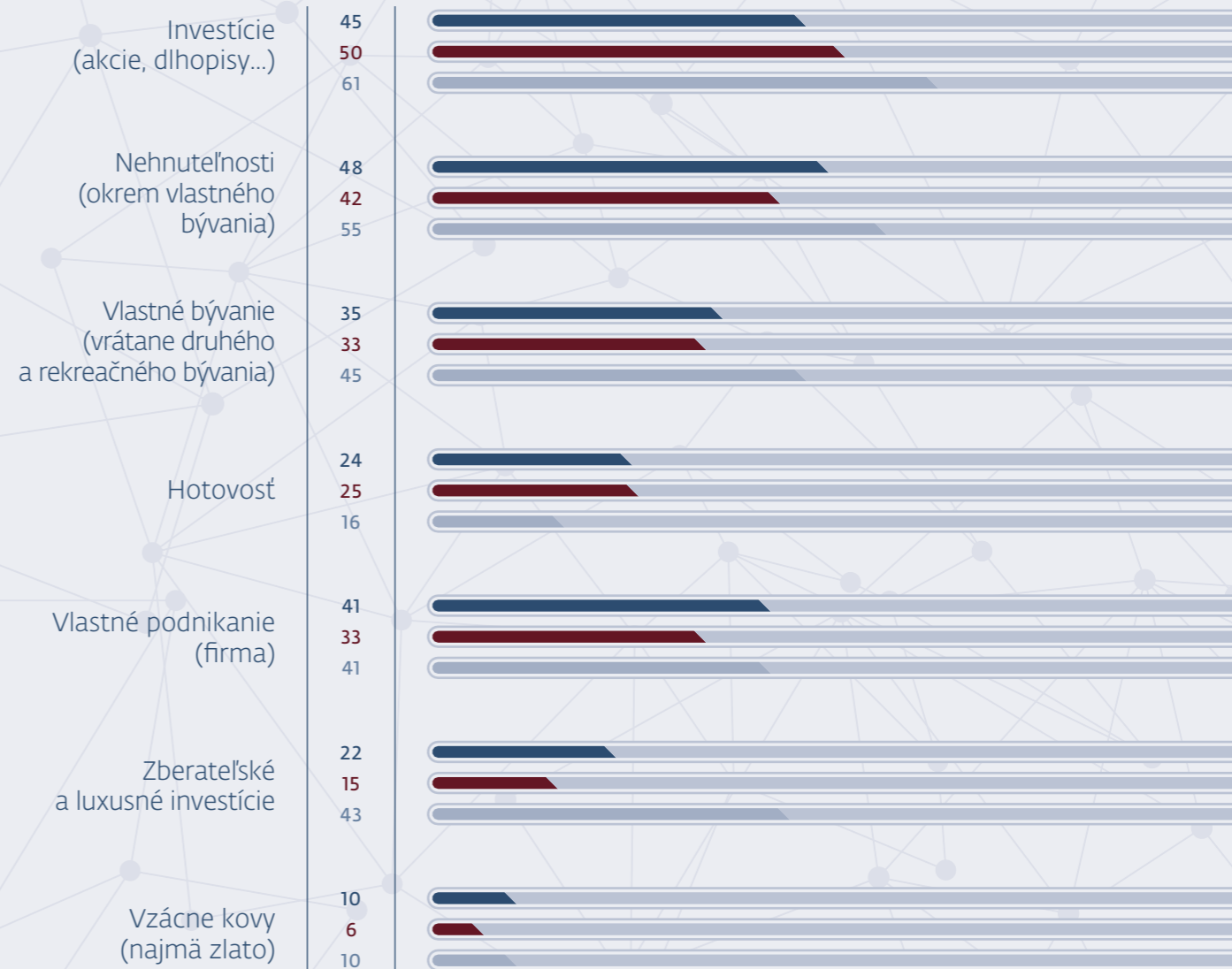

BUDÚCNOSŤ

Pri pohľade do budúcnosti, ako naši bohatí vidia vývoj ich aktív v nasledujúcich 10 rokoch, je najviac pozorovateľný odklon od podnikania. Tento posun súvisí s ich vekom. V portfóliu očakávajú najviac nárast nehnuteľností a investícií. Hoci v oblasti investícií stále zaostávajú za očakávaním zahraničných bohatých, v ich myslení je to veľký posun od konzervativizmu. Oveľa viac chcú mať zastúpené tiež zberateľské aktíva, aj tu síce zaostávajú za svetom, ale vzrastajúca obľuba môže súvisieť práve s ustupujúcou rolou podnikania a s väčším užívaním si života. Bohatí počítajú s postupným odovzdávaním svojho postu vo firme, oveľa viac času budú venovať svojim koníčkom a to sa potom práve môže prejavíť v náraste emočných investícií.

? Ako myslíte, že sa zmenia vaše investície do nasledujúcich druhov aktív v najbližších 10 rokoch?

ODHAD ZMENY AKTÍV (%) ČR VS. SR VS. EURÓPA

Pre medzinárodné porovnanie boli za Európu využité dáta z prieskumu Knight Frank 2016.

STÚPAJÚCA VÝZNAM EMOČNÝCH INVESTÍCIÍ

Polovicu slovenských a viac ako polovicu českých dolárových milionárov zlákali investície do zberateľských aktív. V Česku predstavujú zberateľské aktíva vôbec najväčšieho skokana v očakávaní zaujímavého zhodnotenia, keď sa medziročne zdvojnásobili a dosiahli úroveň 20 %. Vyzerá to, akoby českí dolároví milionári konečne odhalili investičný potenciál pri svojich emočných investíciách.

Prvé husle medzi investíciami z vášne hrá v oboch krajinách umenie; do ktorého investuje 35 % slovenských a až 51 % českých bohatých, ktorí deklarujú, že vo svojom portfóliu už majú zberateľské aktíva. Oproti Európe Slováci a Česi oveľa viac investujú do známk, mincí a do zbierok. Nenadarmo sa o nás vo svete hovorí ako o národoch filatelistov. Veď aj slávny modrý a červený mauricius má tuzemských majiteľov. V prospech

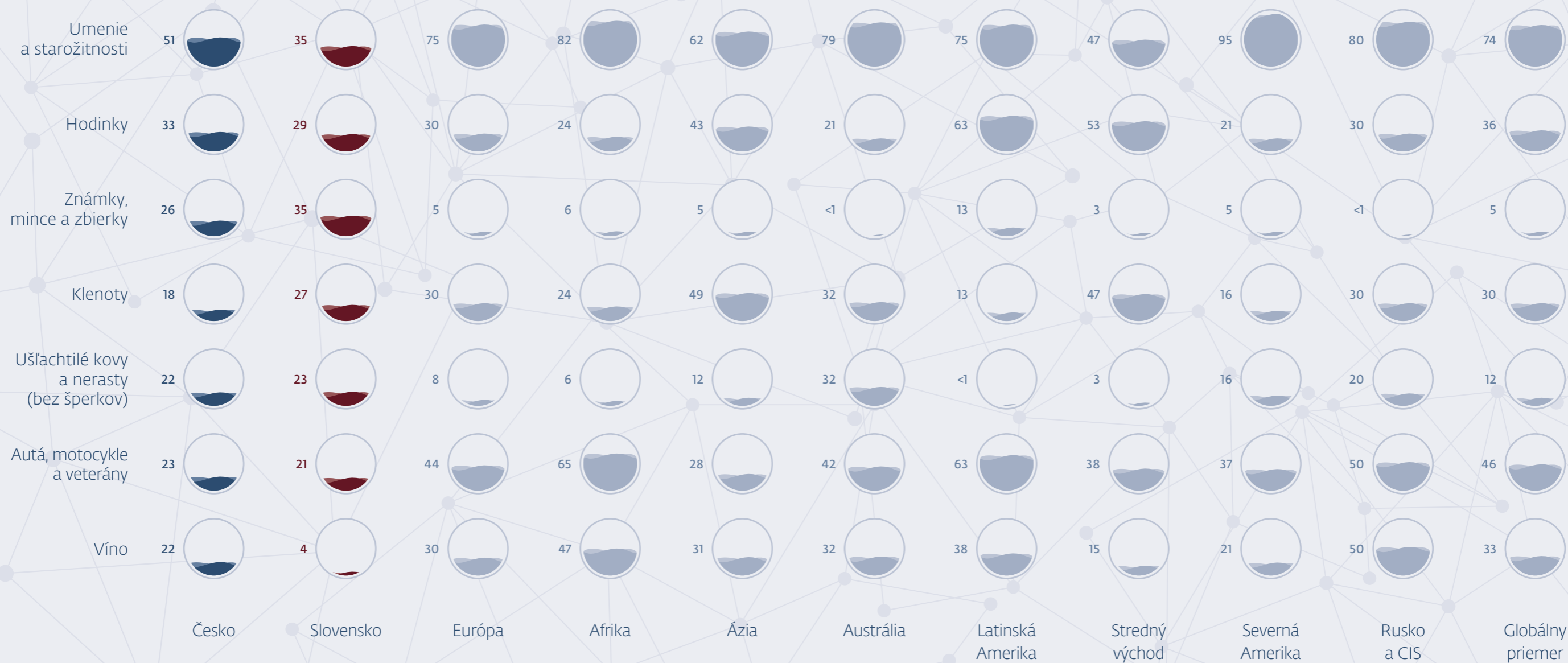
známk a mincí hrá tiež fakt, že sú ľahko skladovateľné a prenositeľné. Vzrastajúcej oblube hrá do karát pribúdajúci počet tuzemských aukcií práve so známkami či s mincami. Táto vlna je spôsobená generačnou obmenou. Dlhoroční zberatelia opúšťajú tento svet a dedičia nie sú rovnako zapálení pre ich vášeň, mnoho zbierok sa tak teraz predáva, čo nahráva dolárovým milionárom. Vedia, že teraz je čas nakupovať, a veria, že tak nielenže diverzifikujú svoje portfólio, ale aj bezpečne uložia svoje financie. O vzrastajúcej oblube historických mincí a o ich investičnom potenciáli svedčí tiež novozaložený fond numizmatiky.

Veľký rozdiel medzi Čechmi a Slovákmi predstavuje pohľad na víno ako na investíciu. Tento rozdiel sa dá vysvetliť tým, že zatiaľ čo v Česku je dlhoročná vinárska tradícia, pred niekoľkými rokmi umocnená trendom rastu záujmu o víno ako protikladu obyčajnej

pivnej kultúry, Slovensko sa zdá byť viac späté s destilátmi. V Česku možno víno a vinárstvo označiť za akýsi symbol statusu. To, že vinárstvo je pre mnohých Čechov spojené s investovaním, dokazujú vznikajúce vinárske fondy.

? Do ktorých z týchto aktív investujete?

ZBERATEĽSKÉ AKTÍVA (%)

Pre medzinárodné porovnanie boli za svet využité dáta z prieskumu Knight Frank 2017.

POTEŠENIE, ROZVOJ, PRESTÍŽ

Pri pohľade na hlavné motívy investovania do zberateľských aktív je to bez rozdielu druhu investície osobné potešenie, čo sa zhoduje so svetovými trendmi. Práve potešenie ako hlavný motor záujmu o zberateľské aktíva priznáva 81 % slovenských a 78 % českých milionárov. Menej to platí pre ušľachtilé kovy a nerasty.

Dolárových milionárov k nim vedie skôr diverzifikácia investičného portfólia (55 %) a bezpečie pre zarobené peniaze (45 %). Osobný rozvoj, rozšírenie obzoru a profesijný záujem uspokojujú zo zberateľských aktív najviac klenoty (37 %) či umenie a starožitnosti (33 %). Prestíž spojenú s vlastníctvom danej veci dolároví milionári jednoznačne najviac vidia pri hodinkách (24 %). Pri víne vyhráva pridruženie do spoločenstva ľudí, ktorí majú o túto vec záujem (18 %).

V dôvodoch investovania do zberateľských aktív sa českí a slovenskí dolároví milionári nelíšia od svetových. Aj u nich prevažuje osobné potešenie – podľa prieskumu Knight Frank ho ako prvé vybralo 8 z 10 bohatých, nasledované potenciálom zhodnotenia a prestížou, ktoré zhodne uviedlo 7 z 10 bohatých.

BOHATSTVO ZAVÄZUJE

Motivátorom, ktorý poháňa bohatých v snahe o rast majetku, je nielen potešenie z dobre zarobených peňazí, ale aj možnosť pomôcť ostatným. Slovenskí a českí dolároví milionári si tak veľmi dobre uvedomujú, že bohatstvo zaväzuje, a sú v tomto absolútne porovnateľní so svetovými bohatými. Zaistenie či už osôb, ktoré od nich závisia (95 %), alebo zaistenie samého seba na starobu (91 %) potom hrá hlavnú úlohu v tom, ako a kam naši bohatí investujú.

V medzinárodnom porovnaní slovenskí dolároví milionári oveľa menej riešia spoločenské postavenie, ktoré je s majetkom prepojené. Pomerne markantný rozdiel je daný predovšetkým tým, že byť bohatým je u nás určitou stigmu, jednoducho sa to spoločensky nenesie, úlohu zohráva aj závisť bežnej populácie. Dolároví milionári tak majú väčší strach ukázať sa. Zachovanie vlastného súkromia je teda v súčasnosti pre slovenských

aj českých bohatých štvrtým najdôležitejším hľadiskom pri správe ich majetku a pri investičných rozhodnutiach (43 % v SR, 48 % v ČR). Naopak, v zahraničí je bohatstvo brané ako bežná súčasť života a aj majetkové či príjmové nerovnosti sú výrazne väčšie ako v česko-slovenskom regióne. Aj tento faktor opäť súvisí s „vekom“ peňazí. V zahraničí je bežné už sa narodiť ako bohatý, kým u nás sa formuje ešte len prvá generácia bohatých, keďže pred revolúciou de facto neexistovali. Táto rozdielnosť je pozorovateľná aj na osobnom potešení, zatiaľ čo slovenskí a českí bohatí ho uvádzajú jednoznačne ako najväčšiu motiváciu, v zahraničí ide až o štvrtý faktor. To znamená, že my sme vo fáze kumulácie a tvorby majetku, v zahraničí ide skôr už o dedičov a „len“ o obhospodarovanie bohatstva.

Tretinu slovenských a českých bohatých v snahe o rast bohatstva poháňa tiež možnosť prekonať konkurenciu. Dolároví milionári už v minulosti niekoľkokrát poukázali v hodnotení samých seba, že majú ťah na bránku a veria si, skrátka, idú za svojím cieľom a neboja sa súperiť. Schopnosť podstupovať riziko a prijať ho sa prejavila aj v motivácii snahy o rast majetku, keď rovno pätina českých a viac ako štvrtina slovenských dolárových milionárov označila za motiváciu aj pôžitok z určitej miery rizika a napätia.

? Ako dôležitú úlohu hrajú nasledujúce motivácie v snahe o rast či uchovanie vášho majetku?

MOTIVÁCIA PRI SNAHE O RAST BOHATSTVA (%) ČR VS. SR VS. SVĚT

ZDRAVIE, BEZPEČIE A ODOVZDANIE MAJETKU

Pri pohľade na najdôležitejšie faktory pri tvorbe a ochrane majetku v horizonte nasledujúcej dekády hrajú pre slovenských a českých milionárov pomerne vysokú rolu netrhové faktory, akými sú zdravie (76 % v SR, 75 % v ČR) a osobné bezpečie (46 % v ČR, 40 % v SR). Naopak, európski bohatí sa najviac obávajú miery zdanenia majetnej časti spoločnosti (68 % Európa, 35 % ČR, 27 % SR) a legislatívy štátu mieriacej priamo na bohatých (43 % Európa, 29 % ČR, 19 % SR). Tento rozdiel súvisí s výrazne vyššími majetkovými daňami v Západnej Európe v porovnaní s nami. Vysoké zdanenie príjmov, ktoré je oveľa vyššie než v našich krajinách, prinútilo mnohých bohatých zmeniť stálu adresu a občianstvo. Odovzdanie majetku a zapojenie ďalšej generácie je oveľa väčším, dalo by sa povedať dvojnásobne dôležitým, faktorom pre európskych než pre našich dolárových milionárov. Vidno, že

u nás v tomto smere na rozdiel od Európy neexistuje tradícia. Celoeurópsky najviac obáv medzi bohatými vzbudzuje do budúcnosti vývoj svetovej ekonomiky (47 % v ČR, 46 % v SR, 35 % Európa).

V súčasnej chvíli a prítomnosti sú najdôležitejšími hľadiskami pri správe majetku a pri investičných rozhodnutiach čisto trhové faktory. Slovenskí a českí dolároví milionári tak teraz najviac posudzujú návratnosť investície (57 % v ČR, 55 % v SR), diverzifikáciu portfólia (55 % v ČR, 53 % v SR) a rast hodnoty investícií (54 % v ČR, 56 % v SR).

DOLÁROVÍ MILIONÁŘI A EKONOMIKA

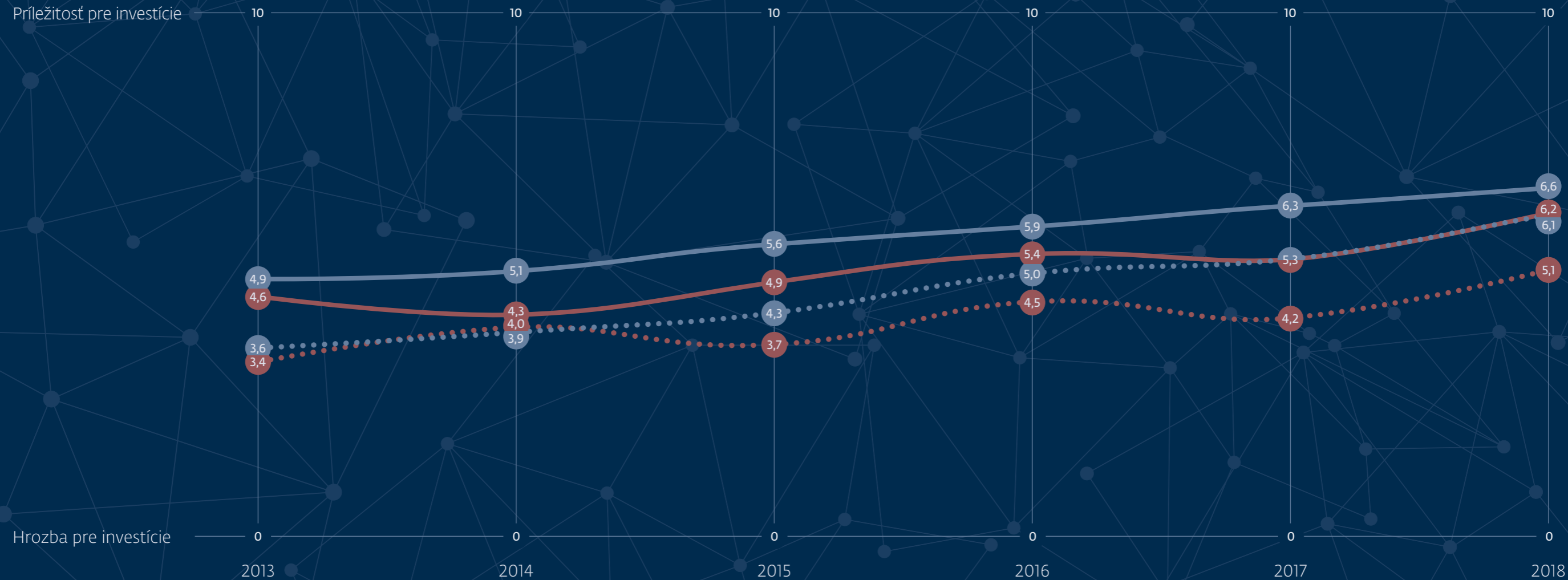

POZITIVNE VNÍMANIE

Tak na Slovensku, ako aj v Česku rastie pozitívne vnímanie tuzemského prostredia na investície. Nikdy za posledných šesť rokov hodnotenie nebolo také vysoké, v prípade Slovenska pri bežnej populácii aj pri milionároch poskočilo až o 0,9 bodu. Skokové pozitívne hodnotenie medzi milionármi aj populáciou je s najväčšou pravdepodobnosťou živené robustným ekonomickým rastom, rastom firemných ziskov, s tým súvisiacim silným trhom práce, rekordne nízkou mierou nezamestnanosti, dynamickým rastom miezd či s vysokou úrovňou spotrebiteľskej aj podnikateľskej dôvery.

? Súčasnú ekonomickú situáciu v našej krajine hodnotíte...?

HODNOTENIE SÚČASNEJ EKONOMICKEJ SITUÁCIE ČR / SR MILIONÁRI VS. ČR / SR POPULÁCIA

DOLÁROVÍ MILIONÁŘI A SPOLOČNOST'

SLOVÁKOV TRÁPI NAJVIAC KORUPCIA, KLIENTELIZMUS A RODINKÁRSTVO

Slovenská bežná populácia a milionári nachádzajú v porovnaní s Českom vo vnímaní hrozieb pre spoločnosť väčší konsenzus. Slováci vnímajú najnegatívnejšie korupciu, klientelizmus a rodinkárstvo. Za hrozbu pre spoločnosť ich označilo viac ako 90 % respondentov, a to tak medzi bežnou populáciou, ako aj medzi milionármi. Vidíme teda, že s problémom korupcie sa stretávajú Slováci naprieč celou spoločnosťou bez ohľadu na majetkové postavenie. Až 97 % milionárov a 88 % bežnej populácie označilo za spoločenský problém na Slovensku ťažkú vymáhateľnosť práva a prietahy v súdnych konaniach. Na Slovensku ide o dlhodobý problém, ktorý Slováci vnímajú negatívne už mnoho rokov, a situácia zostáva nezmenená. Obe skupiny obyvateľstva vnímajú zhodne (po 86 %) ako výrazný

problém vysokej daňovo-odvodovej zťaženia. Na tento problém upozorňuje podnikateľské prostredie aj občania tiež mnoho rokov. Milionári na Slovensku považujú v porovnaní s bežnou populáciou za o čosi väčší problém úroveň školstva, nástup populistických strán v Európe či sociálne balíčky, ktoré zavádza vláda. Tak na Slovensku, ako aj v Česku sú klimatické zmeny a vysychanie vodných zdrojov vnímané ako vážna hrozba naprieč celou spoločnosťou.

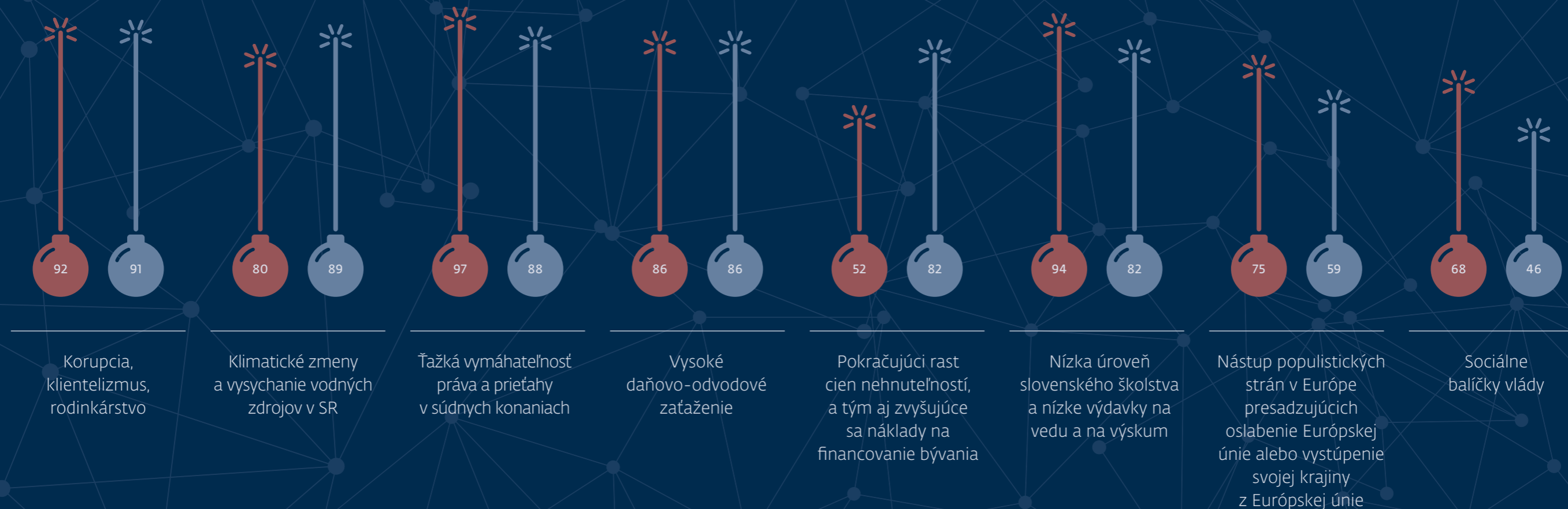

NAJVÄČŠÍ ROZDIEL JE VO VNÍMANÍ RASTU CIEN NEHNUTEĽNOSTÍ

Najväčší rozdiel medzi bežnou populáciou a milionármi prieskum ukázal vo vnímaní pokračujúceho rastu cien nehnuteľností a tým aj zvyšujúcich sa nákladov na financovanie bývania. Ide o prirodzený rozdiel, keďže do nehnuteľností milionári zainvestovali, a tak rast ich cien zvyšuje ich majetok, naproti tomu, pre bežného Slováka zvyšovanie cien nehnuteľností znamená aj vyššie náklady na bývanie. Podobná situácia v rozdielnosti vnímania rastu cien nehnuteľností je aj v susednom Česku. Pri celkovom pohľade na Slovákov a Čechov z prieskumu vyplýva, že Slováci sú k problémom svojej krajiny o čosi viac kritickí ako Česi.

? Za veľmi vážnu alebo vážnu hrozbu považujete nižšie uvedené udalosti...

HROZBY PRE SPOLOČNOSŤ NA SLOVENSKU (%) MILIONÁRI VS. POPULÁCIA

DOLÁROVÝ MILIONÁR AKO OBČAN

V garantovanom príjme pre všetkých sa milionári a bežní ľudia nezhodnú.

NÁZOROVÉ ROZDIELY

Najväčší názorový rozdiel medzi milionármi a bežnými Slovákami ukázal prieskum v otázke zavedenia univerzálneho základného garantovaného príjmu pre všetkých. Zatiaľ čo za jeho zavedenie sa vyjadrilo až 69 % populácie, medzi milionármi to bolo len 15 %. Ukazuje sa teda, že pomerne veľká časť Slovákov by sa rada spoľahla na štátom garantovaný univerzálny príjem bez ohľadu na to, či, kde a ako pracujú, zatiaľ čo milionári sa orientujú viac na potrebu rôznych príspevkov štátu v závislosti od sociálnej situácie jednotlivca. Uvedomujú si tiež, že garantovaný príjem by mohol byť veľkou záťažou pre verejné financie. Zásadný rozdiel medzi bežnou populáciou a milionármi vidíme aj v otázke zvýšenia prerozdelenia zdrojov od bohatých k chudobným. Zatiaľ čo za jeho zvýšenie sa vyjadrilo 71 % populácie, spomedzi milionárov to bolo len 21 %. Ide o logický jav, keď bežná populácia má vo väčšej miere pocit nespravodlivého rozdelenia prostriedkov naprieč spoločnosťou.

POPULÁCIA SI PRAJE ZASTROPOVANIE VEKU ODCHODU DO DÔCHODKU

Rozdielnosť názorov vidíme aj pri potrebe zastropovať vek odchodu do dôchodku. Zastropovanie si prajú takmer štyri pätiny populácie, naproti tomu len tretina milionárov. Príčiny tohto stavu možno hľadať v rozdielnosti ekonomického nazerania na svet, keď bežná populácia inklinuje skôr k spoliehaniu sa na štát, zatiaľ čo majetnejší ľudia si uvedomujú potrebu aj vlastného zabezpečenia sa na dôchodok. Niektorým z nich zároveň vyšší príjem umožňuje odísť do dôchodku skôr, preto zákonom garantovaný maximálny strop veku odchodu do dôchodku pre nich nie je takou páľčivou témou.

Zaujímavým je rozdiel názorov pri zjednodušení zamestnávania cudzincov z tretích krajín mimo Európskej únie. Väčšina milionárov je za (53 %), zatiaľ čo tejto myšlienke je naklonených len 20 % bežných

Slovákov. Príčiny tohto stavu môžeme hľadať v obave bežných ľudí, že cudzinci by im mohli zobrať prácu, prípadne v ich širšom kontexte obáv z migrácie. Na druhej strane väčšina bohatých podnikateľov vidí problém pri obsadzovaní voľných pracovných miest z domácich zdrojov, a preto sa dožaduje otvorenia pracovného trhu.

MIESTO V ŠKÔLKACH POTREBUJÚ MILIONÁRI AJ BEŽNÍ ĽUDIA

V čom sa však jasne zhodujú bežní Slováci aj milionári, je otázka potreby garantovať miesta v materských školách. Obe tieto skupiny ju považujú za veľmi naliehavú. Milionári dokonca ešte o čosi naliehavejšiu ako bežná populácia (87 % vs. 75 %). Ukazuje sa teda, že hoci v minulých prieskumoch J&T Banky sa slovenskí boháči prezentovali ako liberálne orientovaní, nechýba im ani sociálne cítenie. Zhoda medzi bežnou populáciou a milionármi je aj v otázke uprednostnenia výdavkov na vzdelanie, vedu a na výskum pred výdavkami na obranu, aj keď bežná populácia to považuje za potrebné o čosi viac než milionári. Podiel výdavkov na vedu a na výskum vyjadrený ako percento HDP je u nás jeden z najnižších v rámci vyspelých krajín OECD a všeobecne je úroveň školstva u nás vnímaná negatívne. Prieskum tiež ukázal, že tak bežní Slováci (74 %), ako aj milionári (58 %) si myslia, že úroky z hypotekárnych úverov

by mali byť položkou znižujúcou daňový základ dane z príjmov fyzických osôb. Obe skupiny (bežná populácia 69 %; milionári 55 %) sú tiež presvedčené, že by sa mali uvoľniť pravidlá pre rezidenčnú výstavbu, aby sa urýchlila a zlacnila výstavba bytov. Je pochopiteľné, že bežní ľudia otázky bývania a hypoték vnímajú akútnejšie, pre milionárov naproti tomu nie je taká páľčivá, keďže na kúpu rezidenčných nehnuteľností si zväčša nemusia brať úvery.

SPOPLATNENIE ŠTÚDIA BEŽNÍ ĽUDIA NEHCÚ

Takmer 60 % milionárov je tiež za spoplatnenie vysokoškolského štúdia s cieľom obmedziť straty plynúce z jeho neefektívneho poskytovania „zadarmo“, čo by bolo pre študentov motivujúce, aby k štúdiu pristupovali zodpovednejšie. So spoplatnením štúdia naproti tomu súhlasí len niečo vyše 40 % bežných Slovákov. Príčiny tohto javu možno hľadať v ich obave, že po spoplatnení štúdia by si ho nemohli dovoliť financovať.

? Ktoré z nasledujúcich opatrení by podľa vás mala Slovenská republika zaviesť?

ŽIADUCE OPATRENIA ŠTÁTU (%) MILIONÁRI VS. POPULÁCIA

Garantovať miesto v materských školách

Uprednostniť zvýšenie výdavkov štátneho rozpočtu na vzdelanie, vedu a na výskum pred zvýšením výdavkov na obranu

Zastropovať vek odchodu do dôchodku

Úroky z hypotekárnych úverov by mali byť položkou znižujúcou daňový základ dane z príjmov fyzických osôb

Zvýšiť prerozdelenie zdrojov od bohatých k chudobným

Uvoľniť pravidlá pre rezidenčnú výstavbu, aby sa urýchlila a zlacnila výstavba bytov

Zaviesť univerzálny základný garantovaný príjem pre všetkých

Spoplatniť vysokoškolské štúdium s cieľom obmedziť stratu plynu z jeho neefektívneho poskytovania „zadarmo“, čo by motivovalo, aby pristupovali zodpovednejšie

Spoplatnenie prejazdu centrom Bratislavy a iných krajských miest s hustou dopravou

Sprivatizovať verejnoprávne médiá

Zjednodušenie zamestnávania cudzincov z tretích krajín mimo EÚ

DOLÁROVÝ MILIONÁR AKO RODIČ

POVINNOSTI RODIČOV

Vyšší majetok neuberá z rodičovských starostí a povinností. Teda aj naši dolároví milionári riešia v rodičovských rolách ne jeden problém. Napríklad hneď v prístupe k výchove svojich potomkov sú v rozpore. 88 % českých dolárových milionárov vedie svoje deti k tomu, že ak chcú niečo nad rámec bežných potrieb, musia sa snažiť sami si napríklad zarobiť na to, teda deťom nedávajú nič zadarmo. Na druhej strane 81 % sa snaží svojim deťom materiálne umožniť ísť za ich snom. Podpora detí na ceste za ich snom súvisí tiež s tým, že 57 % českých bohatých priznáva, že ich potomkovia majú svoje sny a oni nevidia u nich záujem ísť v stopách rodičov. Aj z toho dôvodu len o málo viac ako tretina českých dolárových milionárov počíta s vlastnými deťmi vo svojej firme alebo pri podnikaní.

Nie je to inak ani na Slovensku, aj tam v prístupe k výchove zažívajú dolároví milionári ten istý rozpor. Teda 75 % vedie svoje deti k tomu, že keď niečo chcú nad rámec bežných potrieb, musia si na to zarobiť samy, a zároveň sa 71 % bohatých snaží materiálne umožniť deťom, aby išli za svojím snom. Aj tu viac ako polovica slovenských dolárových milionárov priznáva, že ich deti majú svoje sny a nemajú ambície kráčať v stopách rodičov. Dokonca len málo viac ako štvrtina tu potom s potomkami počíta vo svojej firme alebo pri podnikaní.

NAPÄTIE MEDZI VÝCHOVOU A PENIAZMI

Polovica českých respondentov, čo je dvakrát viac než vo všeobecnej populácii, rieši, ako dať svojim deťom dobrú príležitosť na úspech, ale nedať im priveľa, aby sa museli snažiť aj sami. Tretinu českých bohatých rodičov tiež trápí, ako učiť deti spravovať majetok bez toho, aby sa upínali na peniaze. Na druhej strane len 10 % z bohatých rodičov sa obáva, že deti nerozumejú alebo nebudú rozumieť hodnote peňazí. Táto obava, paradoxne, panuje viac u všeobecnej populácie.

Českých rodičov bez ohľadu na veľkosť majetku spája otázka, ako najlepšie naučiť deti pokore a rešpektu, trpezlivosti a ako prežiť aj neúspech, aby ich posilnil, ale nezlomil. Zhodujú sa tiež v tom, ako v deťoch živiť túžbu vyniknúť, ale nevystaviť ich neprimeranému tlaku. Zatiaľ čo rodičov z radov dolárových milionárov trápí, že ich potomkovia nemajú taký ťah na bránu ako oni,

zástupcovia rodičov zo všeobecnej populácie oveľa viac riešia, ako naučiť deti žiť reálnym životom mimo ich online sveta.

Veľmi podobné je to na Slovensku. Aj tu tretinu rodičov bez rozdielu veľkosti majetku trápia otázky pokory, rešpektu a trpezlivosti a prežitého neúspechu. Zhodujú sa tiež v otázke túžby vyniknúť alebo obavy z neporozumenia hodnote peňazí.

OBAVY ZO ZVYKU NA PREPYCH

Priznaním, že deti majú svoje vlastné sny a že s nimi vo svojich firmách dolároví milionári skôr nepočítajú, urobili veľký posun. Teda uvedomujú si, že skôr či neskôr budú musieť riešiť otázku odovzdania majetku, aj tak ju však nevidia ako naliehavú tému (45 % v SR, 41 % v ČR).

Aj v rámci rodiny to vyzerá, že dolároví milionári nechcú priznať výšku svojho majetku. Viac ako tretinu v Česku (37 %) a necelú tretinu na Slovensku (27 %) k tomu vedie obava, aby deti nevytvárali automaticky nárok na majetok. Tento postoj môže súvisieť tiež s uvedenou snahou, aby si deti išli za svojím snom a snažili sa vyniknúť, skrátka, nedostať nič zadarmo. Oproti európskym rodičom z radov bohatých to vyzerá, že najmä českí, o niečo menej slovenskí rodičia svoje deti nerozmazávajú. Inými slovami, aby si ich deti vytvárali zvyk na prepých. S tým môže súvisieť aj fakt, že len 6 % českých dolárových milionárov

s istotou očakáva, že ich deti budú raz bohatšie, ako sú oni sami. Skôr bohatšie potom vidí svoje deti 35 % českých bohatých. Na Slovensku svojim potomkom z hľadiska veľkosti bohatstva viac „drukujú“. Osem percent rodičov z radov dolárových milionárov tvrdí, že ich potomkovia budú určite bohatší než oni, 37 % že skôr áno. Vo svetovom porovnaní sú si v očakávaní zbohatnutia svojich potomkov českí a slovenskí rodičia veľmi blízki s rodičmi v Európe, kde vyššie bohatstvo detí predpokladá 33 %, v Severnej Amerike je to 37 % rodičov. Viac ako polovica bohatých rodičov verí vo väčšie bohatstvo svojich detí v Latinskej Amerike (57 %) či v regióne Ázie a Pacifiku (53 %).

? Aké sú hlavné prekážky v tom, aby ste v rodine mohli viesť diskusiu o odovzdávaní majetku?

PREKÁŽKY V DISKUSII O MAJETKU A O ODOVZDÁVANÍ (%) ČR VS. SR VS. SVĚT

Nemám pocit, že byišlo o nejakú naliehavú tému

Nechcem, aby si moje deti vytvárali automatický nárok na majetok

Nechcem, aby si moje deti vytvárali zvyk na prepych

Nie sme zvyknutí otvorene sa baviť o finančných otázkach

Nič z uvedeného

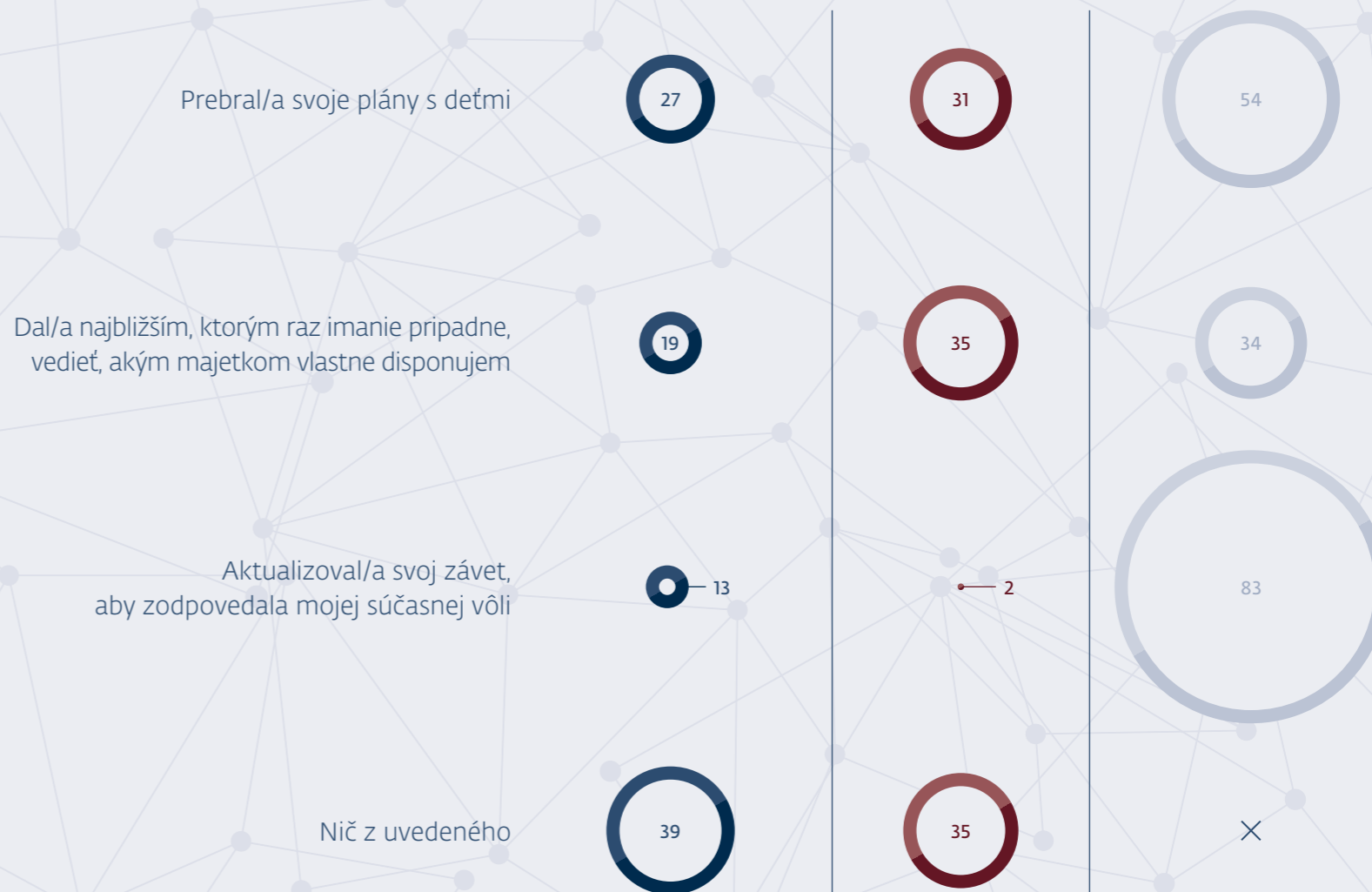
O SVOJICH PLÁNOCH DISKUTUJÚ S DEŤMI

S ohľadom na odovzdávanie majetku je pozitívne, že polovica respondentov už smerom k deťom urobila nejaké opatrenie. Takmer tretina českých a vyše tretiny slovenských dolárových milionárov prebrali s deťmi svoje plány. Hoci je to menej než vo svete, ide o slušný posun. Oproti Čechom sú vo svete, ale aj na Slovensku, milionári oveľa otvorenejší pri priznaní výšky svojho imania pred tými, ktorým raz majetok pripadne. Markantný rozdiel medzi Čechmi a Slovákmi v tomto prípade s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobilo to, že väčšina Slovákov sa snaží vysporiadať svoje majetkové záväzky ešte pred smrťou. Na rozdiel od Česka totiž na Slovensku nebol aktualizovaný Občiansky zákonník a dedičské práva. S majetkom sa tak po smrti jeho vlastníka nakladá podľa zákona, ktorý napríklad neumožňuje vyčleniť ktoréhokoľvek zákonného dediča a posledná vôľa tak stráca zmysel či

platnosť. V otázke závetu potom majú českí bohatí v porovnaní s tými svetovými čo doháňať. Aktualizovaný závet vo svete je absolútnym štandardom nielen medzi majetnými. Môže za to nielen iný právny systém, ale aj dlhoročná tradícia odovzdávania bohatstva z generácie na generáciu, ktorá u nás ešte len vzniká.

? Aké sú hlavné prekážky v tom, aby ste v rodine mohli viesť diskusiu o odovzdávaní majetku?

OPATRENIA (%) NA ODOVZDÁVANIE MAJETKU ČR VS. SR VS. SVĚT

METODIKA PRIESKUMU

Prieskum, ktorý prebiehal v období jún až august 2018, realizovala J&T Banka v spolupráci s agentúrou Perfect Crowd.

PRIESKUM

Cieľom prieskumu bolo zmapovať investičné správanie a životný štýl dolárových milionárov, teda tých, ktorých disponibilný majetok má hodnotu minimálne 1 milión USD. Do prieskumu sa zapojilo celkovo 287 respondentov z radov dolárových milionárov (173 Čechov a 114 Slovákov). Dáta boli zbierané pomocou online dopytovania. Kvalitatívny pohľad doplnili hĺbkové rozhovory s 20 respondentmi (15 v Česku, 5 na Slovensku). Po prvý raz boli medzi respondentmi hĺbkových rozhovorov zaradení tiež nástupcovia, dedičia (12 otcov zakladateľov, 8 nástupcov dedičov).

J&T BANKA, a.s.,
pobočka zahraničnej banky
Dvořákovo nábřeží 8
811 02 Bratislava

Viac informácií alebo odpovede
v prípade otázok poskytne:

Milan Janášik
PR manažér J&T Banky
janasik@jtbanka.sk

www.JTBankaWR.com